

BÖLÜM 5

KEMAN EĞİTİMİNDE GELENEKSEL TÜRK SANAT MÜZİĞİ BESTEKÂRLARININ ESERLERİNDE YER ALAN BATI MÜZİĞİNE YÖNELİK SESLENDİRME UNSURLARI¹

Meltem DÜZBASTILAR²

Ali Selçuk ÖMEROĞLU³

1. GİRİŞ

Ülkemizde keman eğitiminin daha aktif ve verimli olması hususunda çok çeşitli çalışmalar yapılmıştır ve yapılmaktadır. Batı Müziğinde kullanılan çeşitli seslendirme unsurlarına bazı Türk müziği eserlerinde de rastlanmaktadır. Bunun sebebinin, keman eğitimine daha dinamik bir zemin hazırlamak olduğu düşünülmektedir. Efe (2007), müzik eğitimcilerimiz ve bestecilerimiz tarafından eserler ve metotlar yazıldığını belirterek, Türk müziği motiflerini eserlerinde kullanan müzik eğitimcileri ve bestecilerinin bu eserlerinin akademik anlamda önem taşıdığını ifade etmektedir.

Barut (1995) “Türk musikisinde keman eğitimi için bir metot araştırması” adlı sanatta yeterlilik tezinde “Türk Müziğinde Keman” adlı başlıkta Kemancı Corci'nin Türk müziğinde kemanı ilk kullanan kişi olduğunu söylemiştir. Akort sisteminde farklılıklar olduğunu belirtmiştir. 1 numaralı telin (en ince telin) 4'lü aralıkla akort edildiğini belirtmiştir. O dönemde Türk müziği keman eğitimi için keman metodu bulunmadığını vurgulayıp, öğrencilerin tampere sistemle başlayıp daha ileriki seviyelerde Türk musikisi icra ettiklerini belirtmiştir. Yazar, “Türk müziğinde keman metotları” adlı bölümünde bazı keman metotlarından bahsederek bunları incelemiştir. Metotta 3. pozisyona kadar yer verildiği ve parmak çalışmalarının da Nevâ telinden başlatılmış olduğu belirtilmiştir. Abdülkadir Töre'nin “Usûl-i Tâlim-i Keman “ adlı metodu için de akordun mansur ve tel isimleri olarak Zafiraki'nin metodundaki gibi tizden peste doğru Nevâ, Dügâh, Yegâh ve Kaba Rast olduğunu belirtmiştir. Bu metotta, parmak çalışmalarının Neva perdesinden değil Kaba Rast perdesinden başlatıldığı ve 5. pozisyona kadar yer verildiği belirtilmiştir (Barut, 1995

¹ Bu çalışma, Ali Selçuk Ömeroğlu'nun “Keman Eğitiminde Batı Müziği Unsurları İçeren Geleneksel Türk Sanat Müziği Eserlerinin Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Doç. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi/Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü/Müzik Eğitimi AD meltemerol78@yahoo.com

³ Bilim Uzmanı, Trabzon Üniversitesi, aliselcukkrpz@gmail.com

Pelikoğlu ve Özşen (2015), yaptıkları çalışmada bu çalışmanın sonucuna yakın sonuçlara ulaşmış ve Batı Müziği ve Türk Müziği'nin içerisinde yer alan türler ve biçimler arasında bir takım benzerliklerin olduğunu belirtmişlerdir.

ÖNERİLER;

1. Keman eğitimi alan öğrencilere hem Geleneksel Türk Sanat Müziği bestekârlarını daha iyi tanıyabilmeleri için, hem de derste yöntem çeşitliliğini arttırmak amacıyla Batı Müziği unsurları içeren GTSM bestekârlarının eserleri çalıştırılabilir.
2. Öğrencilere bestekârların eserlerinde Batılı unsurları nasıl kullanmış olduklarını inceleme konusunda sorumluluklar verilebilir. Bu sayede öğrenciler hem Batılı unsurları daha somutlaştırabilir hem de kemanda icra açısından farklı bir bakış açısı kazanabilirler.
3. Ders dışında öğrencilerin çalışması için öğretmenler tarafından Batı Müziği unsurları içeren GTSM eserlerini nasıl çalışacakları hakkında bilgiler verilerek bu konuda yönlendirmeler yapılabilir.
4. Keman eğitiminde Batı Müziği unsurları içeren GTSM eserlerinin kullanılması ve öğrencilerin bu konuda gerçekleştirilecek etkinliklerde yer alması sağlanabilir. Bu tür etkinliklerle beraber öğrencilerin keman dersine yönelik motivasyonunda artış gözlemlenebilir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, M. (2001). *Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik öğretmenliği anabilim dallarındaki keman öğretiminde makamsal ezgilerin kullanılma durumları* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Barut, Z. (1995). *Türk musikisinde keman eğitimi için bir metot araştırması* (Yayımlanmamış sanatta yeterlilik tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Başaran Y. (2017). Sosyal Bilimlerde Örneklem Kuramı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (47), 480-495.
- Baştürk, S. & Taştepe, M. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1. bs.). Basım Yeri: Ankara: Vize Yayıncılık.
- Can, C. (2002) *Türk Musikisi Ders Notları*. Ankara:G.Ü.G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü: Basılmamış Ders Notları.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basic of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Güzel Sanatlar Eğitimi Çalışmaları II

- Dural, S. (2011). *Türk musikisi meşk geleneğinde bir icra: Hafız Sami* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Efe, M. (2007). *Geleneksel Türk Sanat Müziği kemani bestekarlarının eserlerindeki Batı Müziğine ait müzikal unsurlar ve keman eğitiminde kullanılabilirliği*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pelikoğlu M. C. & Özşen, B. (2015). Türk Müziği ve Batı Müziğinde kullanılan bazı tür ve biçimlerin birbirlerine benzerlikleri üzerine bir değerlendirme. *İnönü University Journal of Culture and Art*. Cilt/Vol.1 Sayı/No. 2 (2015): 51-60.
- Sadie, S. (Ed.). (1980). *The new grove dictionary of music and musicians* (6th ed., Vol. 1-20). London: MacMillan.
- Tarkum, E. (2018). Türk müziği ve batı müziğinin yapısal özellikleri ve çokseslilik açısından incelenmesi. *Trakya University Journal of Social Science*. June 2018 Volume 20 Issue 1 (31-43).
- Uçan, A., & Günay, E. (1980). Çevreden evrene keman eğitimi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 5(47), 19-27.